

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 25 februari 2015

Mål nr

Ö 6063-14

ANSÖKANDE STAT

Schweiziska edsförbundet

PERSON SOM FRAMSTÄLLNINGEN AVSER

L A

Offentlig försvarare: Advokat S B

SAKEN

Prövning enligt 18 § lagen (1957:668) om utlämning för brott

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Högsta domstolen förklarar att det finns hinder enligt 9 § utlämningslagen mot utlämning av L A.

S B ska få ersättning av allmänna medel för biträdet åt L A med 32 361 kr. Av beloppet avser 16 600 kr arbete, 2 390 kr tidspillan, 6 899 kr utlägg och 6 472 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

UTLÄMNINGSFRAMSTÄLLNINGEN M.M.

Framställningen

Federala justitie- och polisdepartementet i Schweiz har begärt att en person vid namn S A, medborgare i Kosovo, ska utlämnas för verkställighet av straff.

Riksåklagarens och L As inställning m.m.

Enligt riksåklagaren är L A identisk med S A. Det finns enligt riksåklagaren inte något hinder mot utlämning.

L A har motsatt sig utlämning.

L A var frihetsberövad i utlämningsärendet under tiden den 27 oktober 2014 – 28 januari 2015. Efter föredragning den sistnämnda dagen hävde Högsta domstolen häktningsbeslutet.

SKÄL

Den åberopade domen

1. Till stöd för framställningen åberopas en dom från domstolen för förvaltningsområdet Broye och Norra Vaud den 17 december 2013. Personen vid namn S A dömdes för ”organiserad stöld och yrkesbrottslighet”, skadegörelse, olaga intrång och ”tillgrepp” (av en personbil). De brottsliga

gärningarna hade enligt domen begåtts under tiden mars–maj 2012 och bestått huvudsakligen i att S A hade brutit sig in i olika restaurang-, hotell- och företagslokaler och där tillgripit egen-dom. Han dömdes också för att under tiden den 1 mars – 18 maj 2012 ha rest in i och vistats i Schweiz trots att han i december 2011 hade meddelats inreseförbud.

2. Påföljden bestämdes till fängelse i 45 månader och innefattade även påföljden i en dom den 14 februari 2012 (15 månaders fängelse) och ett bötesstraff som hade beslutats av åklagare den 1 mars 2012.

3. Vid den handläggning i domstolen som föregick domen den 17 december 2013 var S A inte personligen närvarande.

L As uppgifter

4. L A har förnekat att han gjort sig skyldig till de brott som utlämningsframställningen avser. Han har anfört att han inte är den person som eftersöks och att han inte heller befann sig i Schweiz när gärningarna begicks. Däremot har han en bror vid namn S A som kan ha vistats i Schweiz vid den aktuella tiden. Själv var han frihetsberövad i Belgien under en stor del av år 2012.

L A är den person som eftersöks för utlämning

5. Till stöd för att L A är identisk med den eftersökte S A har riksåklagaren åberopat dels två svenska undersökningar – av fingeravtryck respektive DNA – avseende L A och en person som har uppgett att han heter B D, dels uppgifter från Europol avseende fingeravtrycksundersökning beträffande S A och B D. Av undersökningarna framgår att L As fingeravtryck och DNA

överensstämmer med B Ds och att den senares fingeravtryck överensstämmer med S As.

6. Vidare har riksåklagaren åberopat utdrag ur det belgiska kriminalregistret avseende L A. Där framkommer att en person med detta namn, men med annat födelsedatum än den L A som detta ärende rör, var frihetsberövad i Belgien under tiden februari–juni 2013. Däremot finns inte några uppgifter om att någon L A skulle ha varit frihetsberövad i Belgien under år 2012.

7. Mot bakgrund av det anförda är det klarlagt att L A är identisk med S A och alltså den person som har begärts utlämnad.

Hinder enligt 9 § utlämningslagen?

8. Schweiz har, liksom Sverige, tillträtt 1957 års europeiska utlämningskonvention. Båda länderna har också ratificerat det andra tilläggsprotokollet till konventionen, som reglerar bl.a. förutsättningarna för utlämning vid s.k. utevarodomar. Det innebär att 9 § tredje stycket utlämningslagen ska tillämpas när schweiziska myndigheter begär en person utlämnad. Enligt första meningen i detta stycke ska en dom eller ett häktningsbeslut som har meddelats av en domstol eller en domare godtas, om det inte i det särskilda fallet framgår att domslutet eller häktningsbeslutet är uppenbart oriktigt. Enligt andra meningen i samma stycke ska en dom, som har meddelats utan att den dömde har varit personligen närvarande vid en förhandling i saken inför domstol, godtas endast om den dömdes rätt att försvara sig kan anses ändå ha blivit nöjaktigt tillgodosedd, eller om det lämnas en försäkran om att den dömde har möjlighet att påkalla en ny domstolsprövning som tillgodoser denna rätt.

9. Det framgår inte att den åberopade domen är uppenbart oriktig.

10. Justitie- och polisdepartementet i Schweiz har på fråga från den svenske riksåklagaren förklarat att L A inte kan garanteras en ovillkorlig rätt till ny domstolsprövning. Avgörande för om utlämning får ske är därför om L As rätt att försvara sig mot de aktuella brottsanklagelserna ändå kan anses ha blivit nöjaktigt tillgodosedd. Det ankommer på schweiziska myndigheter att visa detta (jfr NJA 2003 s. 318).

11. Vid bedömningen av om den dömdes rätt att försvara sig har blivit nöjaktigt tillgodosedd ska artikel 6 i Europakonventionen beaktas (se NJA 2000 s. 243 och NJA 2003 s. 318). Enligt artikel 6.3 ska var och en som har blivit anklagad för brott ha rätt att utan dröjsmål, på ett språk som han förstår och i detalj, underrättas om innebörden av och grunden för anklagelsen mot honom. Han har också rätt att få tillräcklig tid och möjlighet att förbereda sitt försvar, att försvara sig personligen, eller genom ett rättegångsbiträde som han själv har utsett, samt att förhöra eller låta förhöra vittnen som åberopas mot honom. Vidare har han rätt att själv få vittnen inkallade och förhörda under samma förhållanden som vittnen som åberopas mot honom.

12. Högsta domstolen har i flera avgöranden prövat om en utevarodom som har åberopats till stöd för en begäran om utlämning har stått i strid mot 9 § tredje stycket utlämningslagen och artikel 6 i Europakonventionen. Domstolen har beaktat bl.a. om den dömden har delgetts brottsmisstanken, åtalet och kallelse till domstolsförhandlingen, om han eller hon har företrätts av en försvarare och om försvararen har haft kännedom om hans eller hennes inställning till åtalet och om den bevisning som den dömden hade velat lägga fram (se bl.a. NJA 2000 s. 243). Att den som begärs utlämnad själv har medverkat till att förhandlingen har resulterat i en utevarodom, t.ex. genom att avvika, kan påverka bedömningen (jfr NJA 1993 s. 18). Av betydelse kan

också vara vilka åtgärder den stat som begär personen utlämnad har vidtagit för att delge kallelsen till förhandlingen (jfr NJA 2003 s. 318).

13. L A greps den 18 maj 2012. Han underrättades om att han var efterlyst av allmän åklagare för bl.a. stöld, skadegörelse och olaga intrång tidigare samma år. En offentlig försvarare förordnades för honom. Han förhördes flera gånger om den bevisning som fanns mot honom och fick bl.a. svara på frågor föranledda av att hans DNA fanns på handskar som hade påträffats i en övergiven bil tillsammans med stöldgodset. L A nekade till anklagelserna. Efter en förhandling häktades han och var sedan frihetsberövad fram till den 30 juli 2012, då han rymde. Hans offentliga försvarare var närvarande vid samtliga förhör. Åtal väcktes den 1 maj 2013 och delgavs försvararen. L A kallades till förhandling genom kungörelsedelgivning. Det framgår inte att några andra åtgärder skulle ha vidtagits för att delge honom kallelsen. Det finns inte i ärendet någon uppgift om att försvararen skulle ha deltagit vid den handläggning som föregick domen. Inte heller framgår att L A skulle ha haft kontakt med försvararen efter rymningen och på så sätt fått del av åtalet med de slutliga anklagelserna. Vidare finns inte någon uppgift om att det har åberopats bevisning till L As försvar.

14. En del av omständigheterna talar för att L A har fått sin rätt till försvar tillgodosedd. En sådan omständighet är att L A under förundersökningen fick del av brottsmisstankar och bevisning som i det skedet åberopades mot honom och också fick redogöra för sin inställning. En annan är att han under förhören biträdades av en försvarare, som senare delgavs åtalet. Till bilden hör att L A undanhöll sig lagföring och därigenom medverkade till att målet kom att avgöras i hans utelämnade.

15. L A, som genom utevarodomen dömdes till ett långvarigt fängelsestraff (se p. 2), hade emellertid såvitt framkommit inte underrättats om hur anklagelserna mot honom slutligt kom att utformas. Han hade delgetts kallelse till förhandling enbart genom kungörelsedelgivning. Varken han eller hans försvarare var närvarande vid någon muntlig förhandling inför domen.

16. Mot bakgrund av det anförda kan L As rätt att försvara sig inte anses ha blivit nöjaktigt tillgodosedd. Det finns alltså hinder enligt 9 § utlämningslagen mot att utlämna L A för verkställighet av straff.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ann-Christine Lindeblad, Gudmund Toijer, Göran Lambertz (referent), Martin Borgeke och Anders Eka
Föredragande justitiesekreterare: Jenny Hjukström